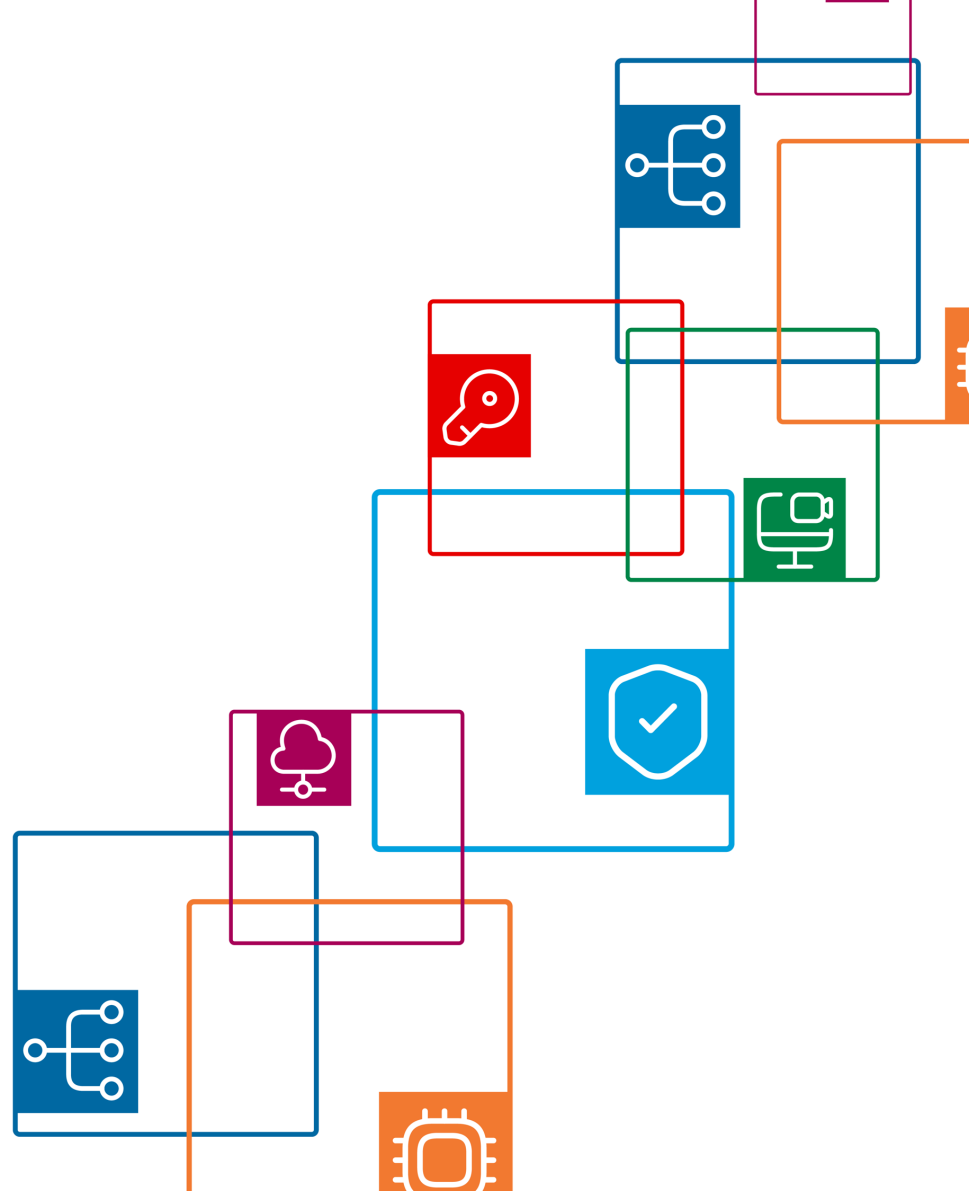

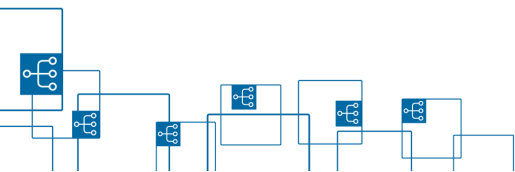
Evoluce obrany sítě CESNET

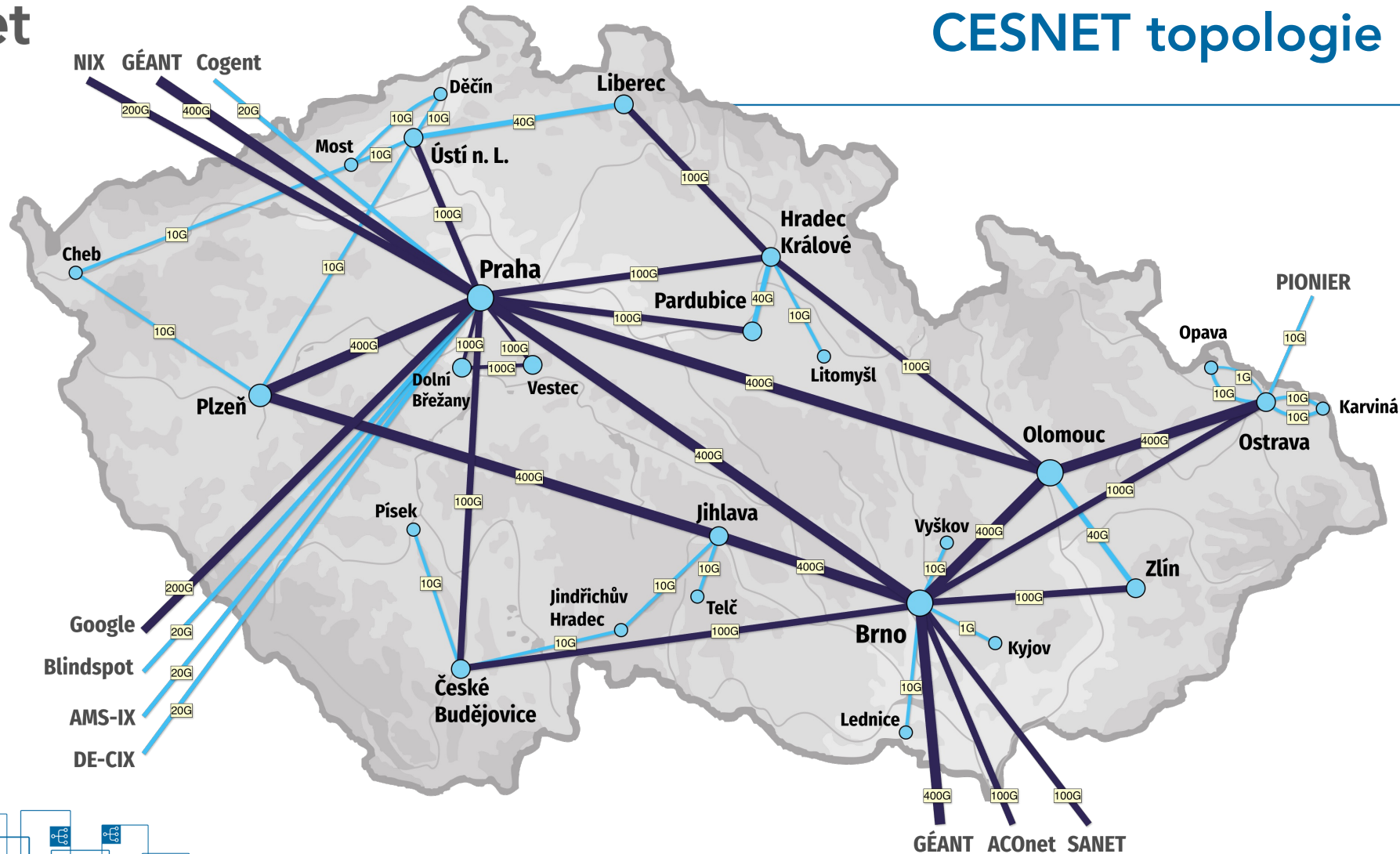
Tomáš Košňar a
Petr Adamec

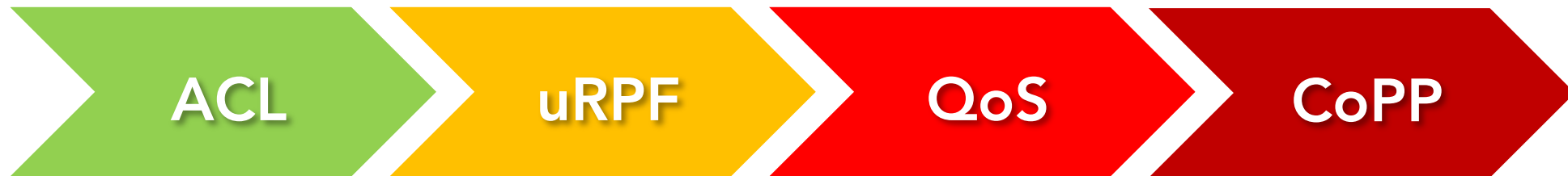
říjen 2026
Praha

- O CESNETu jste se již podrobnosti dozvěděli včera, přidám pouze dvě informace
 - dnes jsou mimo univerzit zapojeny i nemocnice, krajské úřady a další organizace
 - v oblasti transportu/síťování připojujeme pouze koncové sítě, nikoliv individuální koncové uživatele
 - velké rozdíly ve **velikosti sítí** (65k IPv4 vs. malá laboratoř v krajině)
 - zároveň jsou i velké rozdíly v **přenášených objemech**
 - většinově **nedeterministický** charakter **provozu**

2004

2005

2007 – 2010

Bez sond, v NetFlow
nebyly TCP flagy ☹️

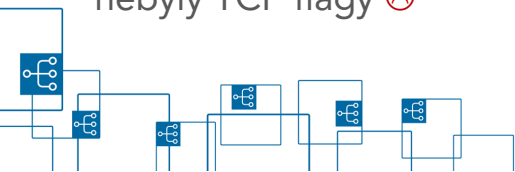
2008

CLI

2010

2010

UpStream

FlowSpec

2016 (2019)
první experimenty

ExaFS

2017 (2019)
CSNOG 2019 J. Verich

RPKI

2019
včetně validace
Routinator, RIPE NCC
RPKI Validator

External
Scrubbing

2020/2021
Po vyhrůžce a ukázce
DDoS

DDoS
Protector

2024 – 2026
Vyvinutý CESNETem

ASPA

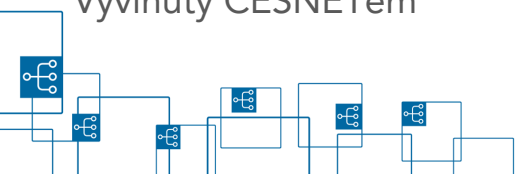
2026/2027
Zatím „pouze“
podepisujeme

BGPsec

Sledujeme pomalý
vývoj

BGP
Route Leak Prevention
and Detection
Using Roles

Čekáme na implementaci
Route Leak Prevention and
Detection Using Roles
RFC9234 (CSNOG 2023 A.
Zubkov)

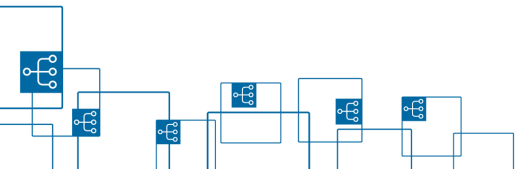

▪ ExaFS jako prostředek k sjednocení informací

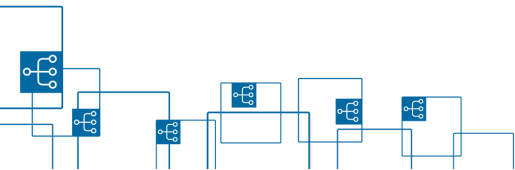
- informace o omezeních byla na více místech
- bylo těžké rychle najít aktuální stav
 - s důrazem na hierarchický přístup k informacím
 - jednoduchým přehledem o všech omezeních

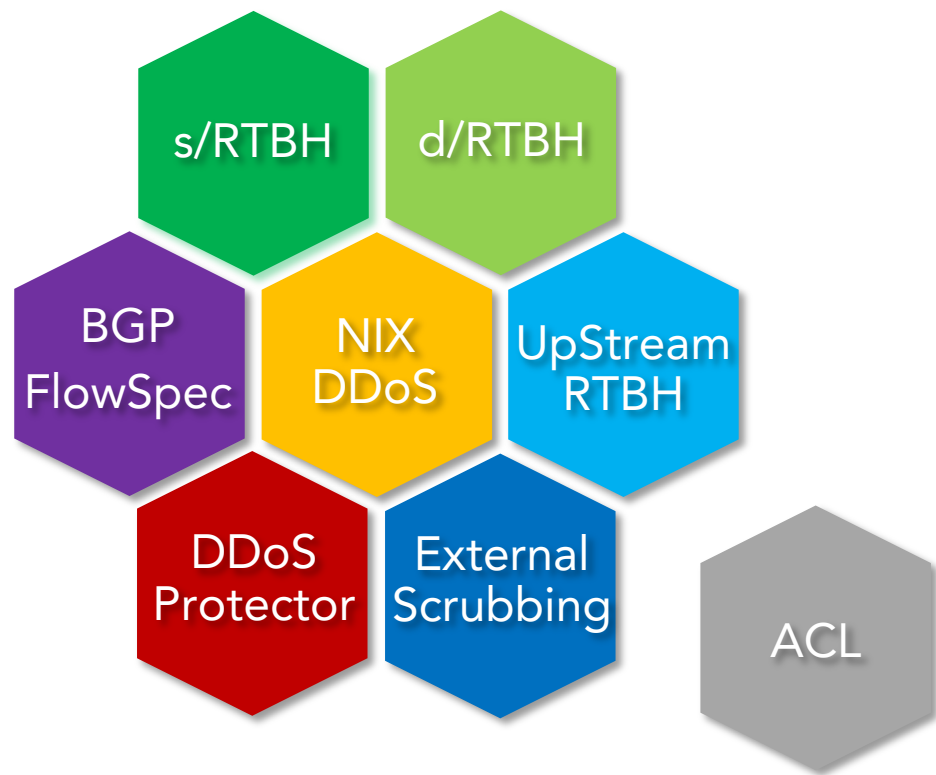
...a tak se stalo, že ze síťářů byli najednou tak trochu „bezpečáci“

- posléze jsme přístup poskytli SOCu a správcům připojených organizací (tam, kde to dávalo/dává smysl)

- **Ruční zadávání pravidel pro omezení provozu**
 - přešli jsme z **ručních** konfigurací přímo na routerech ke stále ještě **ručnímu** omezení pomocí ExaFS
 - každý incident byl ručně ověřen a přidáno pravidlo
 - došlo to až k tomu, že bylo nutno zadat více než 100 pravidel za hodinu
 - vznikl pojem “**síťář co nikdy nespí**”
- zprovoznili jsme API a začali plně využívat automatizace

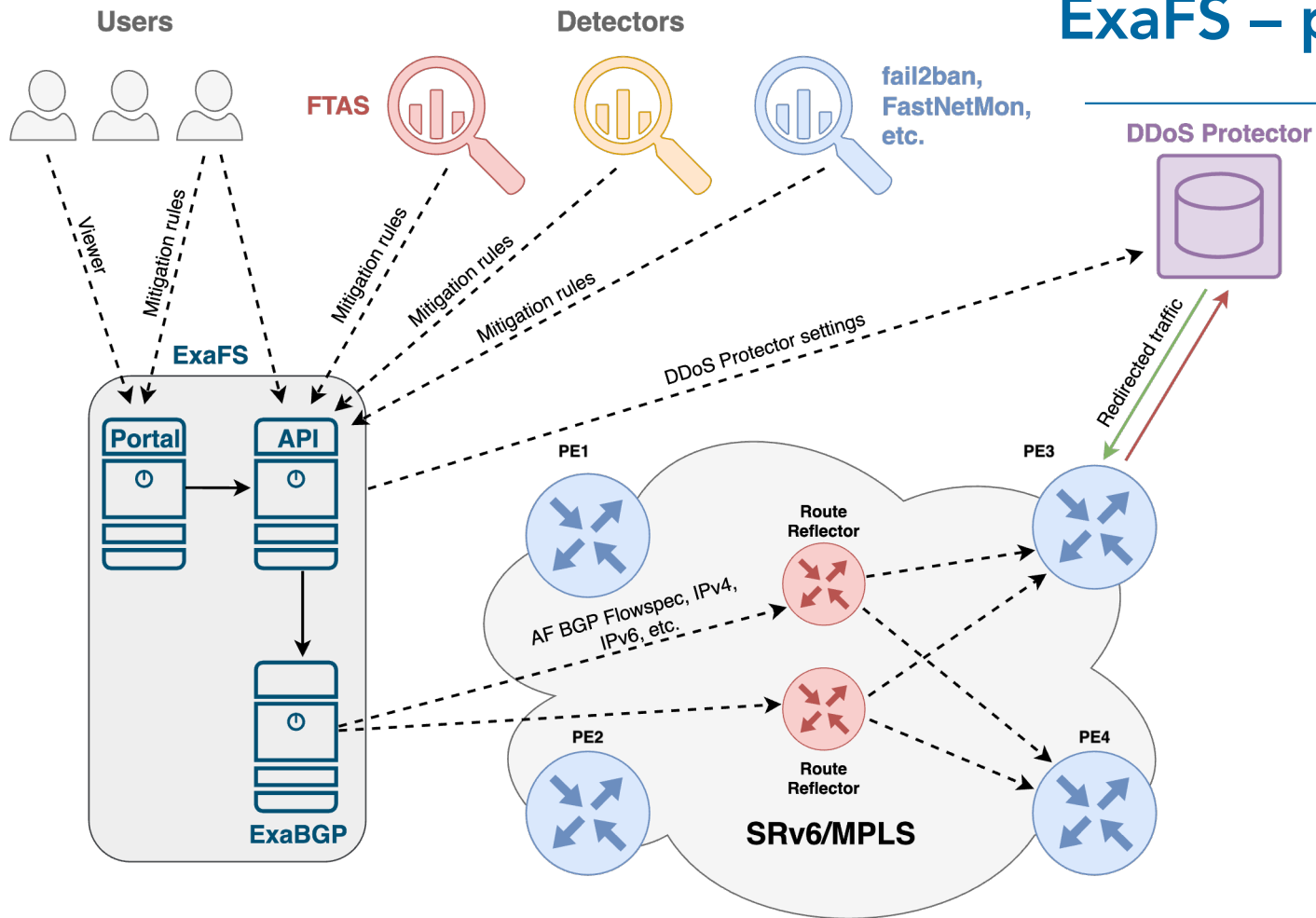
▪ Používáme

- BGP Community
 - včetně large a extended
- BGP Address Family
 - IPv4, IPv6, VPNv4, VPNv6
 - Flowspec
 - IPv4, IPv6, VPNv4, VPNv6

▪ Co bychom rádi – ACL

- zatím neimplementováno
- nikoliv jako zdroj pro běžné ACL

<https://github.com/CESNET/exafs>

Active RTBH rules

IPv4

IPv6

RTBH

Whitelist

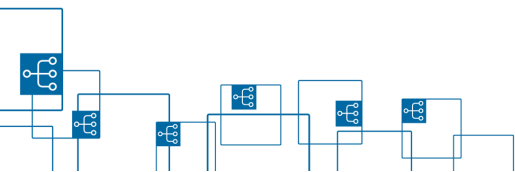
Search...

Expired

All

IP address (v4 or v6) ▾	Community ▾	Expires ▾	User ▾	Edit	
[redacted] 254/32	RTBH - CESNET only	2026/01/18 03:30	Tomáš Košňar	 	☐
[redacted] 165/32	RTBH - CESNET only	2026/01/17 20:10	Tomáš Košňar	 	☐
[redacted] 7.10/32	RTBH - CESNET only	2026/01/17 11:20	Tomáš Košňar	 	☐
[redacted] 63/32	RTBH - CESNET only	2026/01/17 10:40	Tomáš Košňar	 	☐
[redacted] 34/32	RTBH - CESNET only	2026/01/17 05:30	Tomáš Košňar	 	☐
[redacted] 42/32	RTBH - CESNET only	2026/01/17 05:20	Tomáš Košňar	 	☐
[redacted] 46/32	RTBH - CESNET only	2026/01/17 05:00	Tomáš Košňar	 	☐
[redacted] 8/32	RTBH - CESNET only	2026/01/17 02:40	Tomáš Košňar	 	☐

FTAS -
src_ip=[redacted].254, TCP
SYN against internal IP
address ranges from
outside, sources
(detector_id=1212),
md5hex=ee5a72fde1f91bc6
a3ae1eba27a2f3ab

New IPv6 rule

Source address

Source prefix length (bits)

Next Header *

TCP flag(s)

SYN
ACK
FIN
RST
PSH
URG

Destination address

Destination prefix length (bits)

Source port(s) - ; separated

Destination port(s) - ; separated

Packet length - ; separated

QoS 1 Mbps

Expiration date

11.01.2026, 14:35

Comments

DDoS

Save

---- select action ----

QoS 0.1 Mbps

✓ QoS 1 Mbps

QoS 10 Mbps

QoS 100 Mbps

QoS 500 Mbps

Discard

Accept

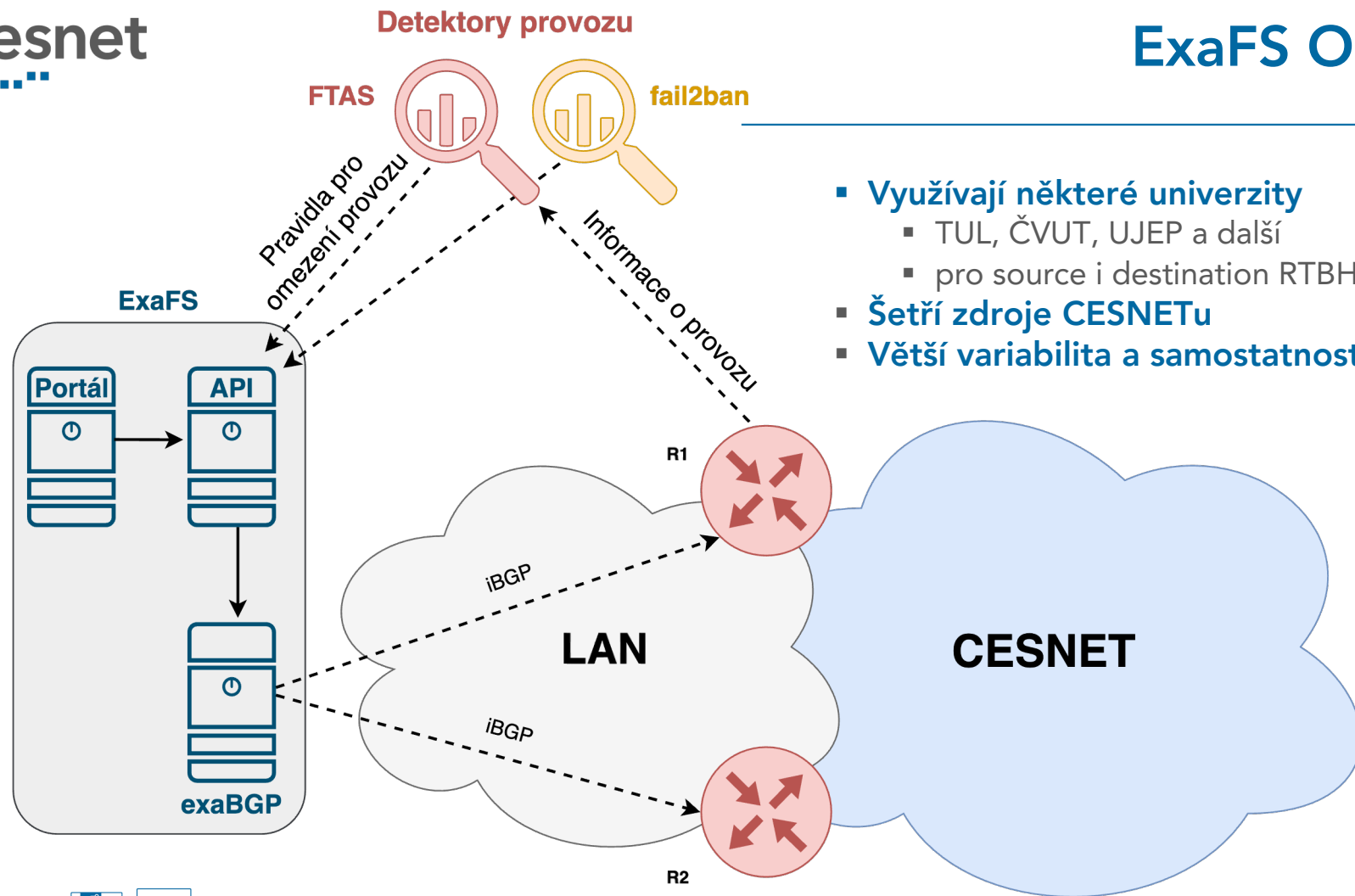
Redirect to DDoS Protector

Redirect to analyzer

QoS 0.05 Mbps

Accept + community

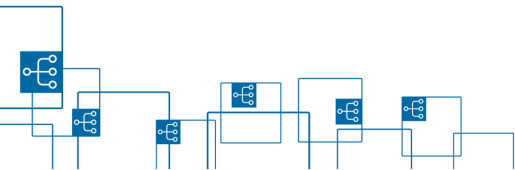
QoS 0.01 Mbps

- **Využívají některé univerzity**
 - TUL, ČVUT, UJEP a další
 - pro source i destination RTBH
- **Šetří zdroje CESNETu**
- **Větší variabilita a samostatnost pro univerzitu**

Přístup k ExaFS lze získat, tam kde to dává smysl, po praktickém školení

sluzby@cesnet.cz

■ Problémy jednotlivých síťových prvků

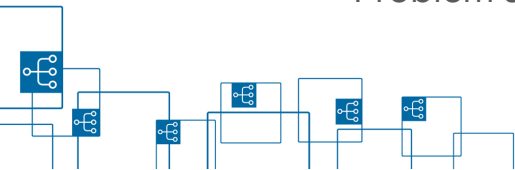
- problém s ACL (pokud je zároveň aplikován ingress i egress filter)
 - ACL propustí adresy z prefixu 0.0.0.0/8 v síti
 - ACL propustí privátní adresy do NIXu/FENIXu

■ BGP FlowSpec

- skutečný limit pravidel na zařízení (IPv4/IPv6)
- limity pro počet identifikátorů v závislosti na zařízení (momentálně 5 identifikátorů)
- je implementováno “rate = 0” jako stavový mechanismus (co musí být při rate>0) nebo jako analogie ACL?

■ Netflow

- nastavení NetFlow u jednotlivých platforem
- nepřesnosti/chyby v exportovaných datech v závislosti na zařízení
 - Problém s TCP flagy (SYN)

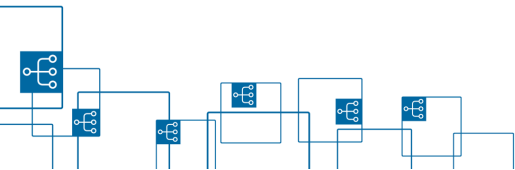

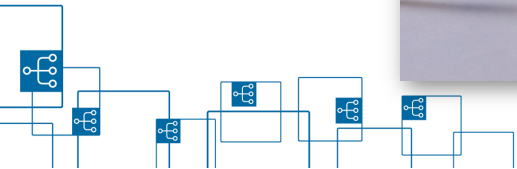
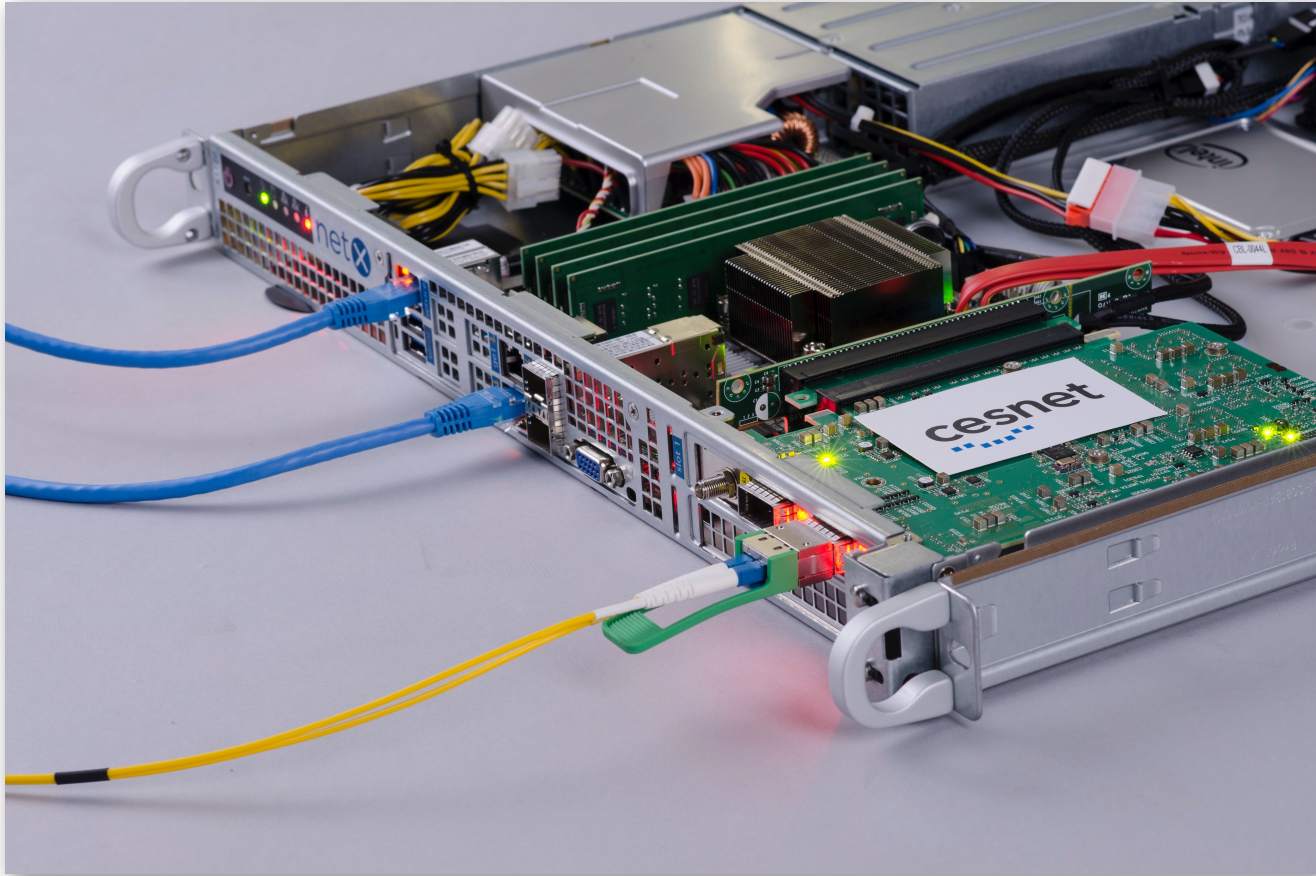
■ ExaFS

- při zpřístupnění FlowSpecu uživatel poslal 1700 pravidel s TTL na půl roku (přičemž validita adres z těch událostí byla zhruba na méně než týden)
 - doimplementovali jsme limity pro jednotlivé regulační mechanismy per organizaci

■ False positives

- ano, bohužel máme
- většinou způsobené nestandardním chováním obslužného místa nebo transportu mimo CESNET
- komplikovaná náprava, proto vznikl v ExaFS **whitelisting**

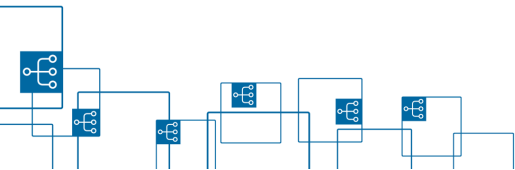

▪ DDoS Protector

- není potřeba FPGA karta – běží na komoditním HW – na síťových kartách od NVIDIA
- cílová propustnost cca 100Mpps na 16 fyzických CPU jádrech
- metody zaměřené na ochranu před amplifikačními útoky – SYN floody (včetně Carpet Bombing), ochrana DNS, atd...
- výzkum metod založených na strojovém učení

Detaily se dozvíte na stránku CESNETu

Cíle, strategie

První plán

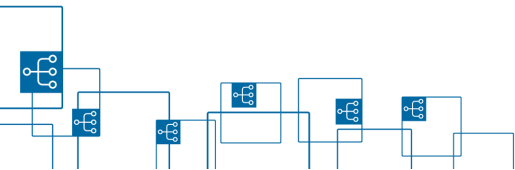
- udržet funkčnost a zabránit saturaci
 - páteřní síť
 - externí propojení
 - přípojky uživatelů
- + funkčnost dalších infrastrukturních prvků

Druhý plán

- odlehčení uživatelům
 - infrastruktura, hraniční prvky, obranné prvky, platformy, *obslužné prvky, aplikace*

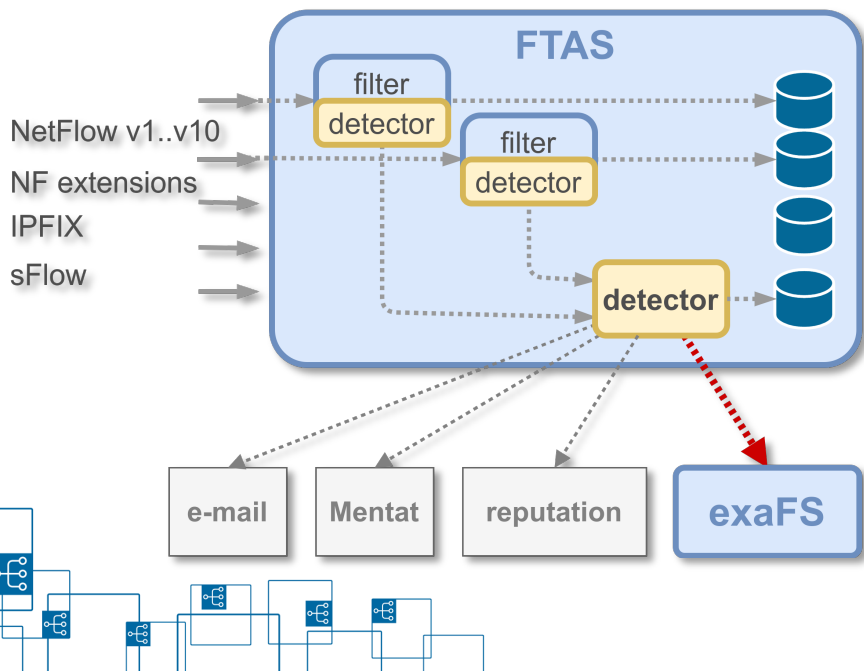
Ošetření / zásahy do provozu

- provoz z hlediska transportu
 - anomální, nelegitimní
 - legitimní/standardní
- původ událostí
 - „vně“
 - „uvnitř“
- spolupráce s uživateli

Flow-based monitoring – výchozí řízení obrany

- dlouhodobé zkušenosti (začátky v minulém století), vlastní vývoj, vlastní nástroje
- data ze síťových prvků i vlastní sondy

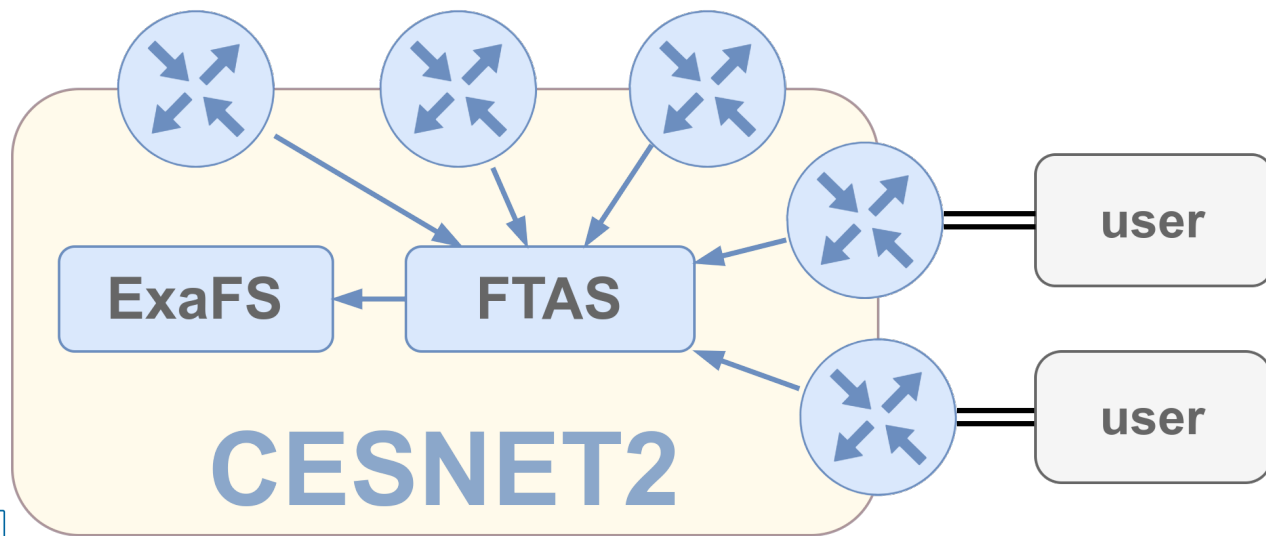

FTAS - zpracování a zpřístupnění flow-based dat

- funkce pro konfiguraci detektorů
- notifikace → analýza, ruční regulace
- zlepšuje se detekce → nelze zvládat ručně
- automatizace = nutnost
- přímé řízení ExaFS API

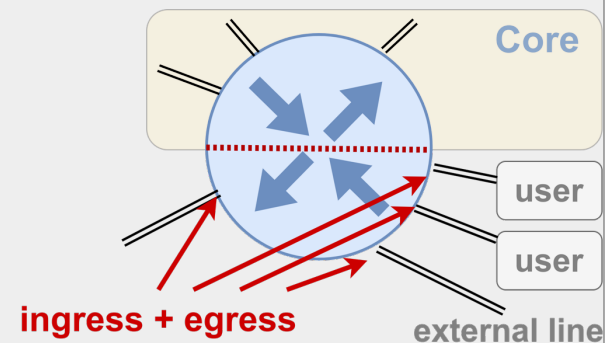
Evoluce architektury

- výchozí model
- je to dobré, funkční, ale..

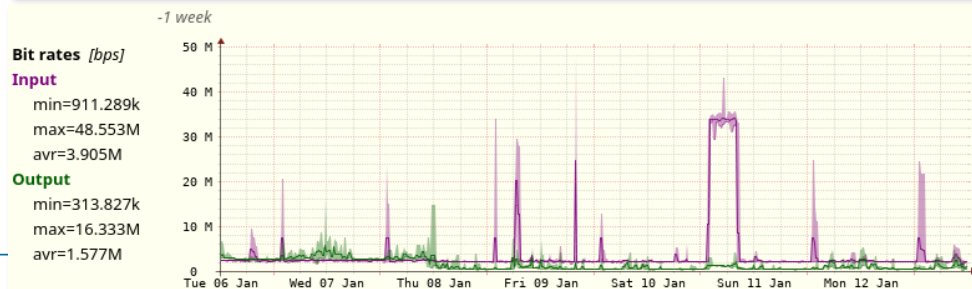
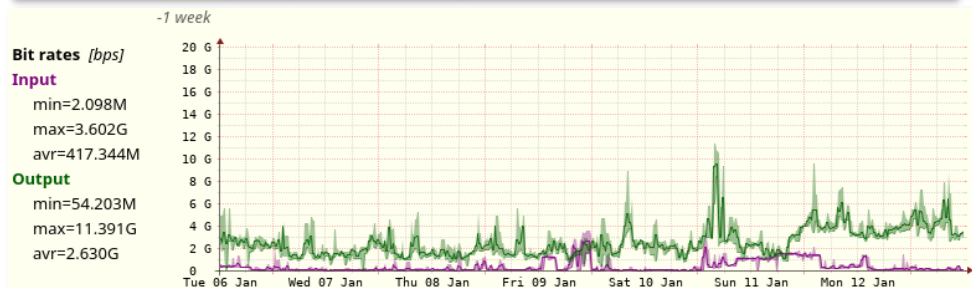
NetFlow setup

- co? jak? kudy?
- ...a hlavně rychle...
- nízký sampling
- nízké timeouty

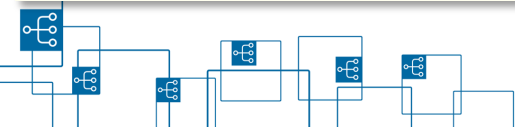
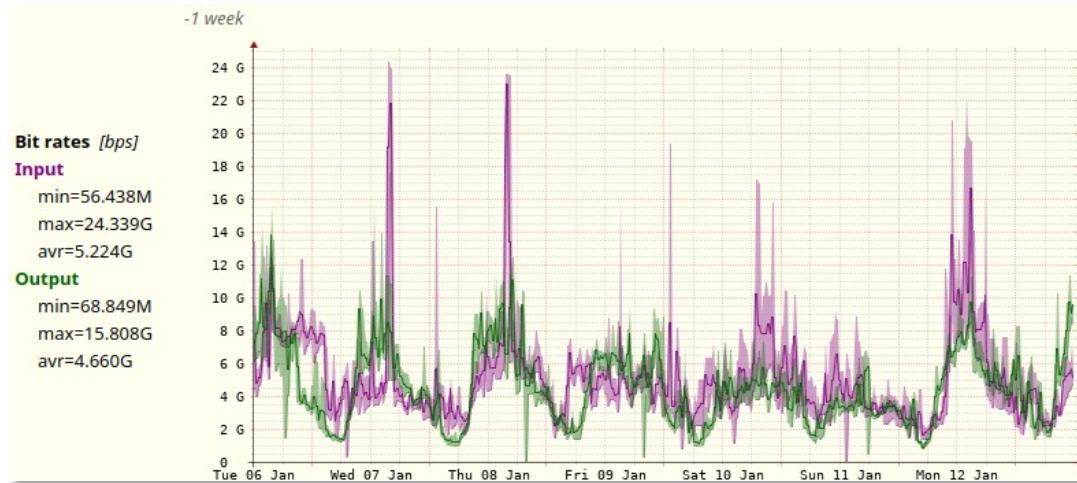
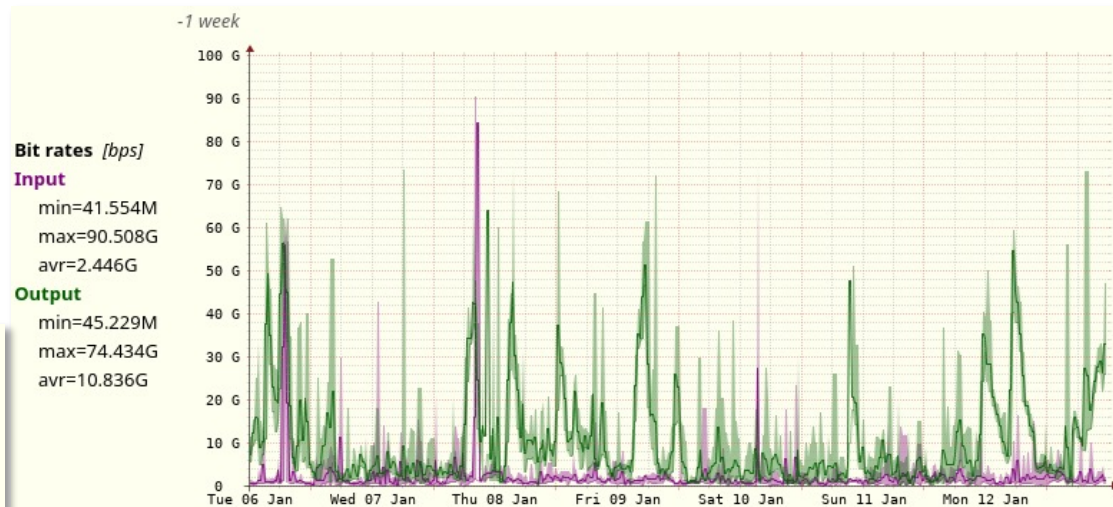

Evoluce architektury

- velké provozní rozdíly
- malý podíl deterministického provozu
- skupiny „podobných“ uživatelů

Automatizovaná obrana sítě

Evoluce architektury

- současný model
- „segmentace“

Modularita

- autonomie síťových entit
- vícestupňová obrana

Flexibilita

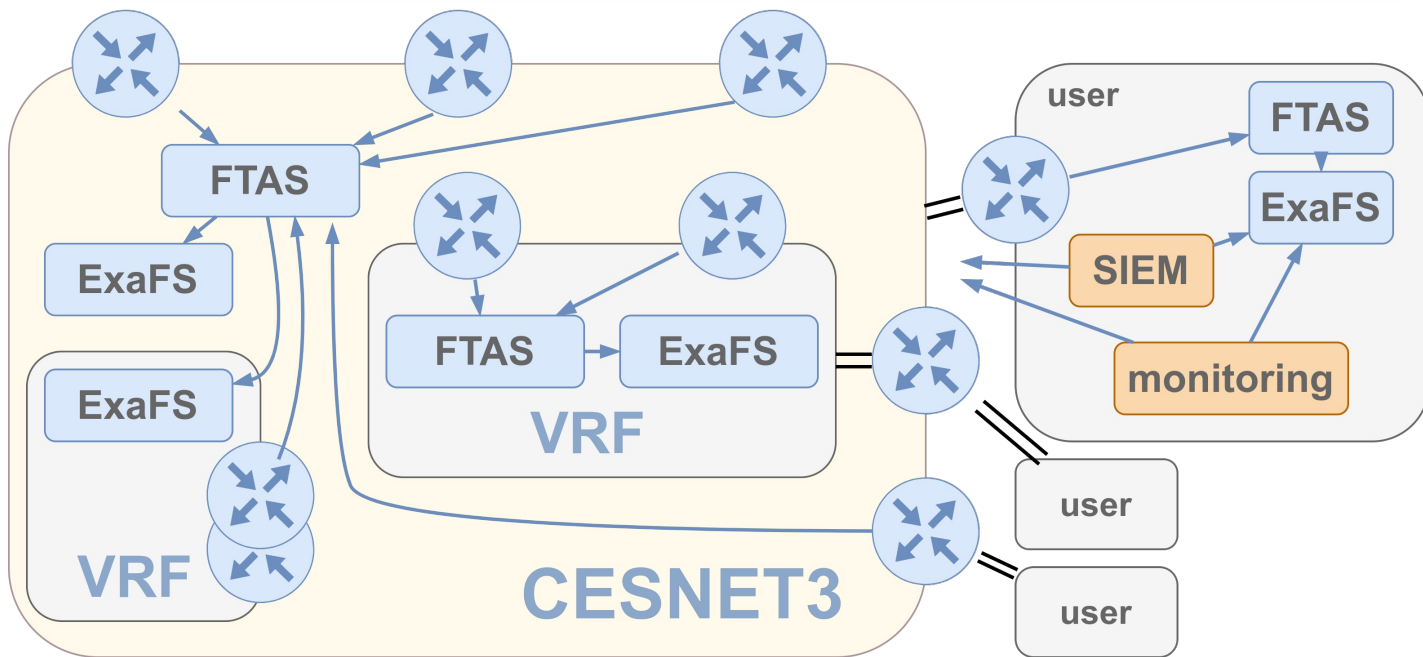
- libovolné vazby mezi prvky obrany

Hybridní model řízení

- e-infrastruktura
- uživatelé

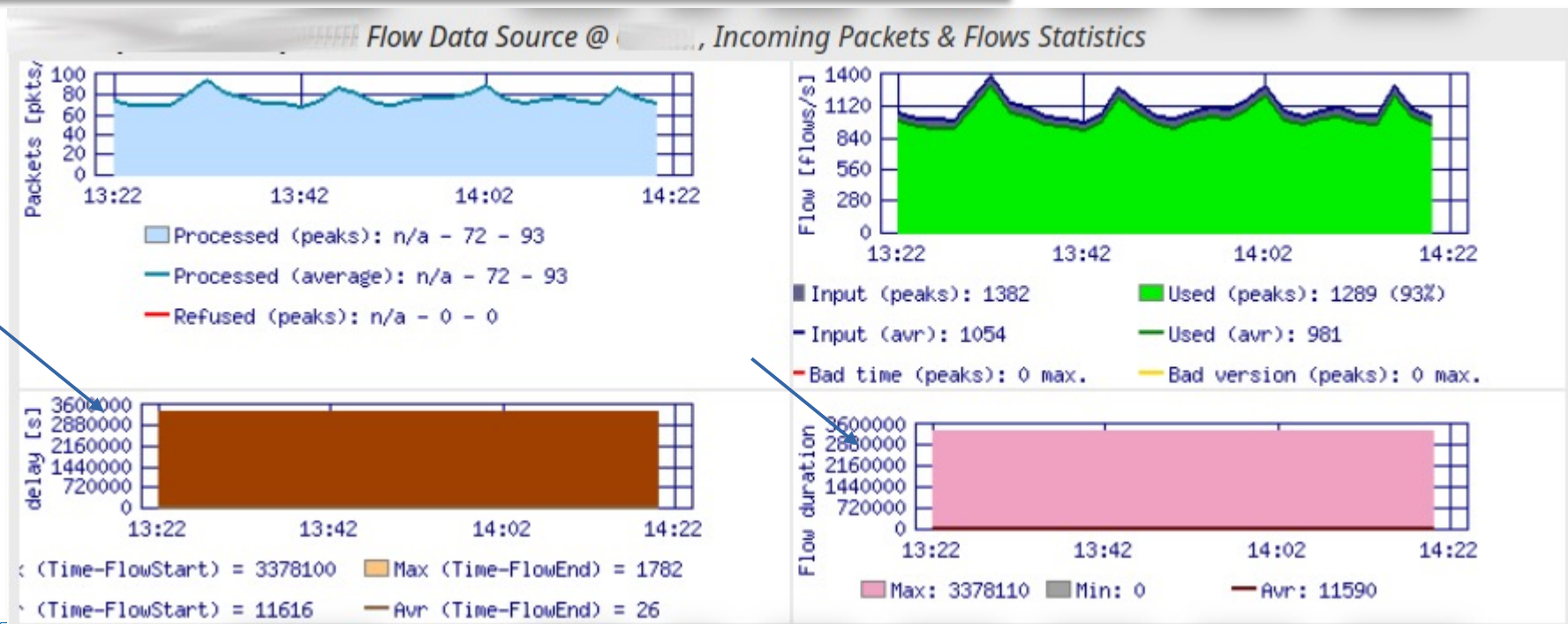
VRF

- síť v síti
- špatné pro jednoho → špatné pro všechny

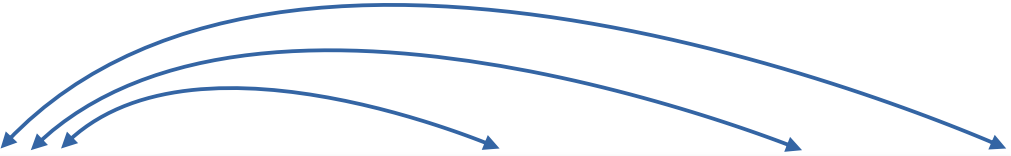
NetFlow

- potřebujeme "semi-real-time" data..

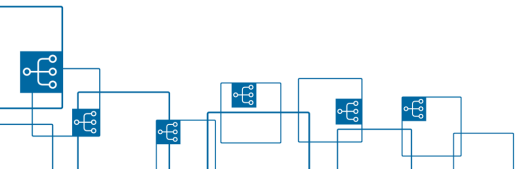

NetFlow

- potřebujeme „relativně přesná“ data...

Src-IP	Dst-IP	Protocol	Src-Port	Dst-Port	TCP-flags	Bytes-measured	Pkts-measured	Avr-Pkt-Length	Flow-Cnt
79.x.x.x	147.x.x.x	tcp (6)	https (443)	63612	syn(2)	15.164 MB	11.907 Kp	1273.55	1
143.x.x.x	147.x.x.x	tcp (6)	17340	http (80)	syn(2)	4.279 MB	2.892 Kp	1479.60	1
2.x.x.x	147.x.x.x	tcp (6)	https (443)	49164	syn(2)	2.488 MB	1.955 Kp	1272.60	1
147.x.x.x	147.x.x.x	tcp (6)	17340	http (80)	syn(2)	1.452 MB	1.155 Kp	1257.16	1
168.x.x.x	147.x.x.x	tcp (6)	https (443)	50535	syn(2)	1.083 MB	785.000 p	1379.76	1

NetFlow a detekce

- sampling & extrapolace
- potřebujeme „reálné“ hodnoty ? → **detekce na bázi extrapolace** ?
 - kdy dává smysl ?
 - co [ne]extrapolovat ? ..packets, octets vs. flow-count ?
 - přemýšlet, přemýšlet ..implicitní false positives ;-(
- **testovat** „pokud je to možné“ → dry run / testovací adresy / „bezpečná“ pravidla
- **živý organismus, průběžné ladění**

False positives ..?

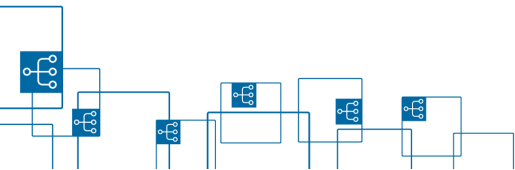
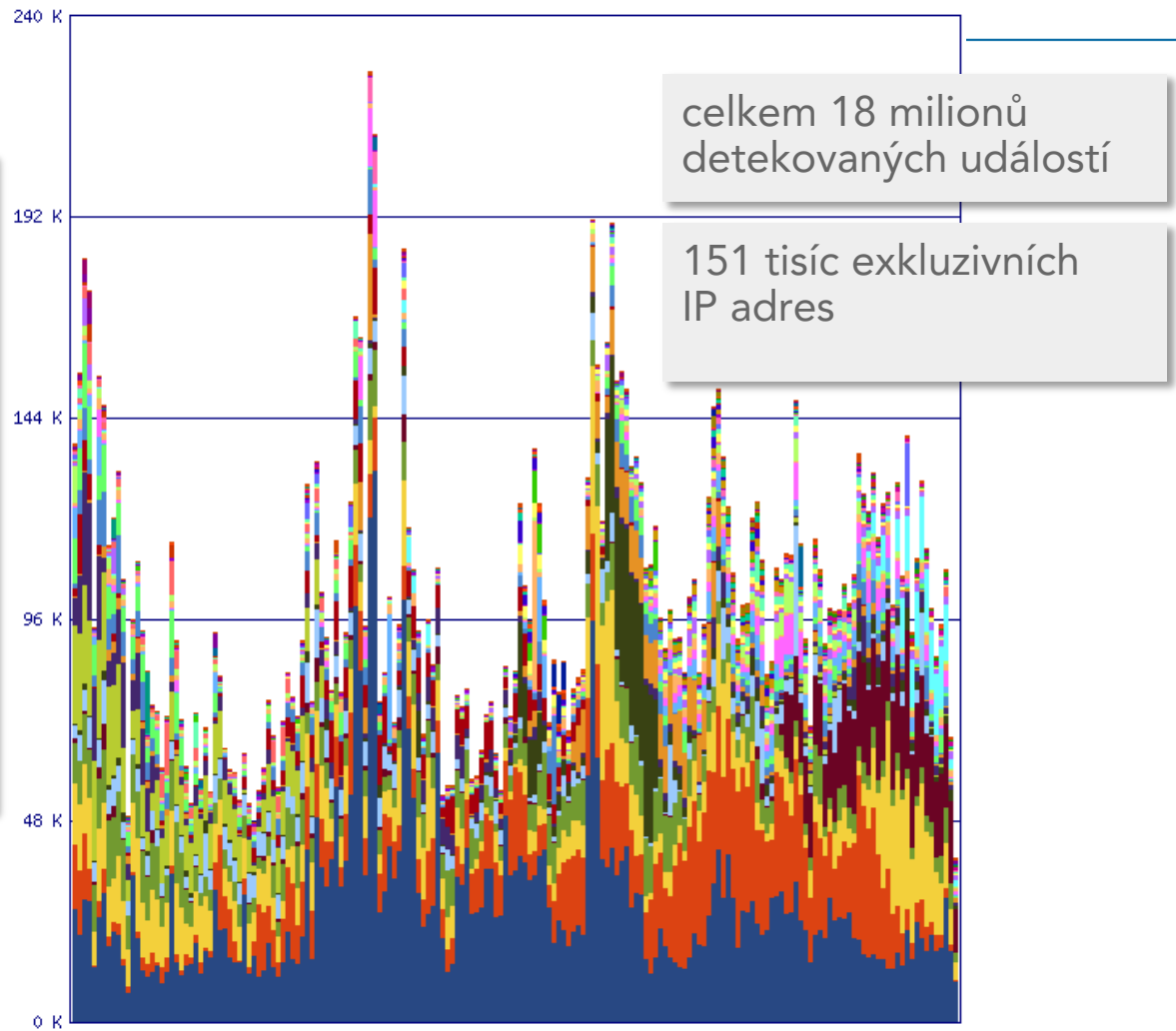
Zadávání pravidel pro regulaci

- počet pravidel, spotřeba zdrojů
- vícenásobné ošetření stejného jevu / různými způsoby ~ FlowSpec, RTBH
- kontrola existujících pravidel - není tam už „silnější“ ..?
- kombinatorika pravidel - „rozlomení“ less-specific na části...

1. stupeň – celá síť

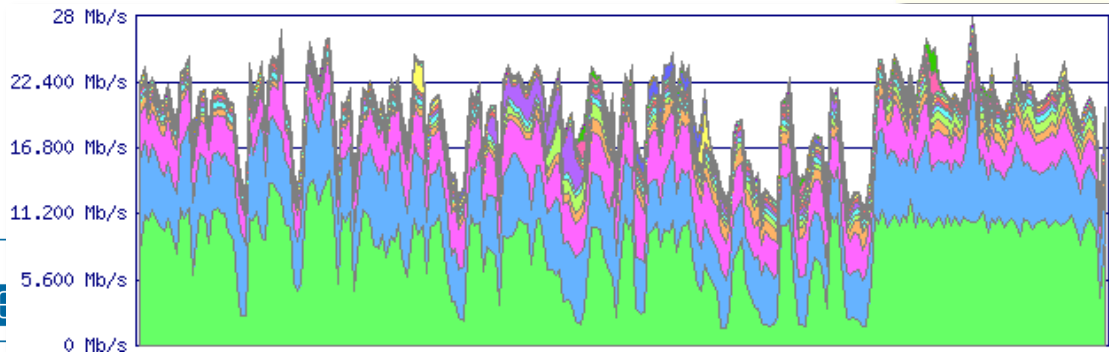
- dopad na všechny uživatele
- kompromisní citlivost a agresivita detektorů
- ukázka průběhu detekcí (zdroje)
- 12 měsíců
- 1 hodnota v grafu = počet událostí za 48h
- co má vliv na počet detekcí ?

Jak to vypadá v realitě ?

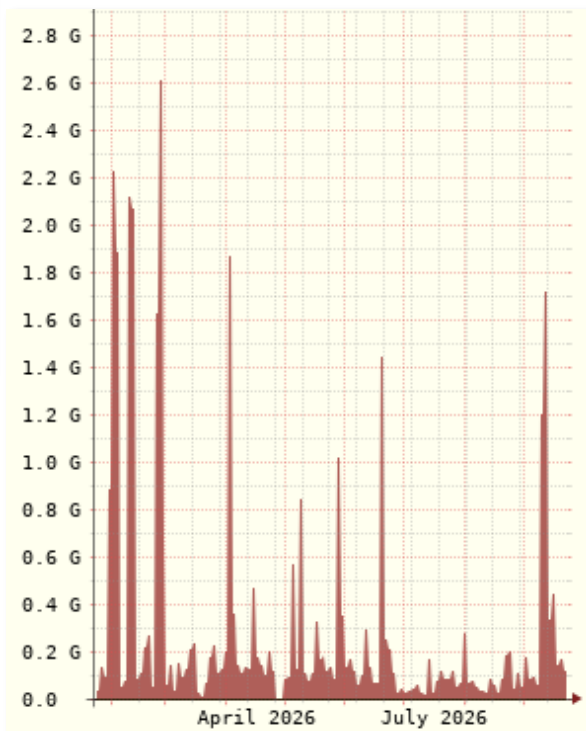
1. stupeň – celá síť

Externí perimetr páteře, zahozený provoz za 24 hodin (klidový stav)

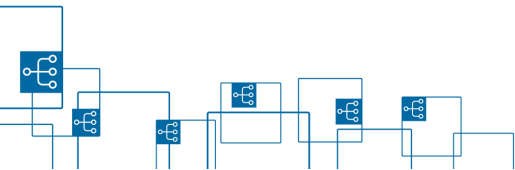
Zpětný kanál z
externího čištění
za osm měsíců

Provoz odeslaný na
DDoS Protector za
osm měsíců

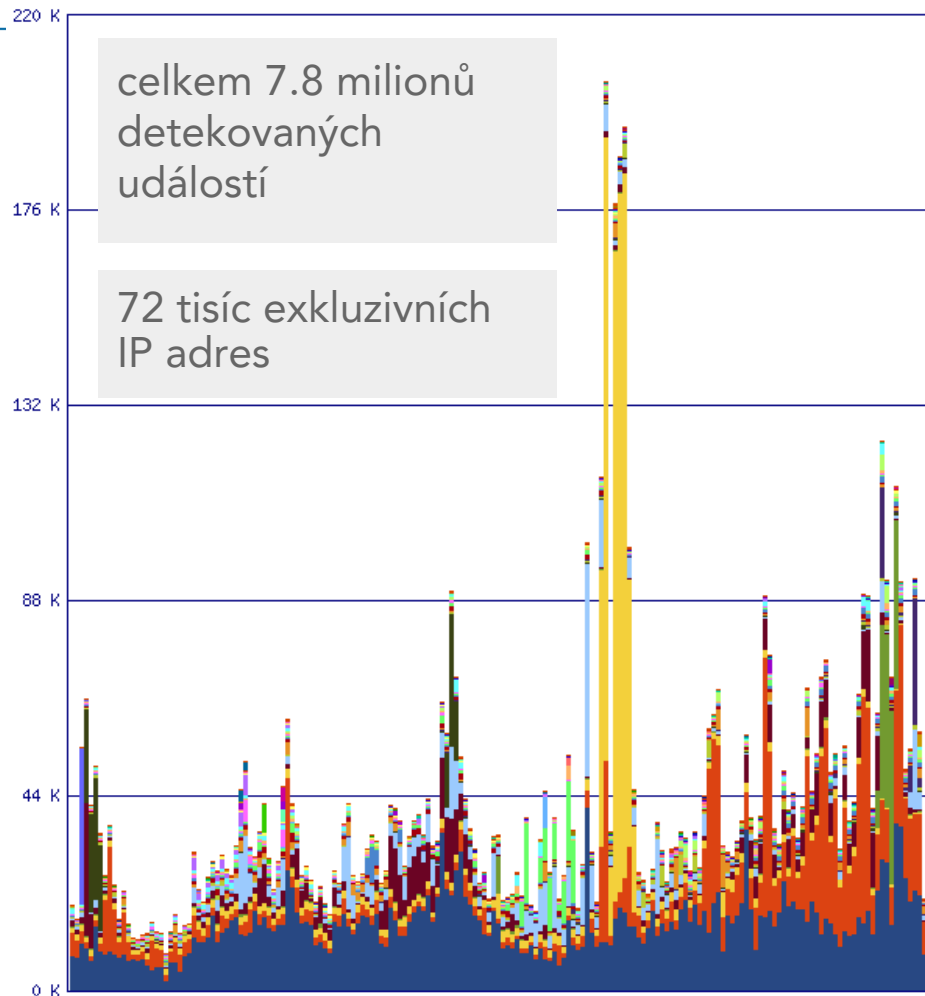

2. stupeň – VRF

- „dočištění“ toho, co prošlo 1. stupněm
- vyšší citlivost a agresivita
- cílené nastavení na potřeby skupiny
- 12 měsíců
- 1 hodnota v grafu = počet událostí za 48h

Jak to vypadá v realitě ?

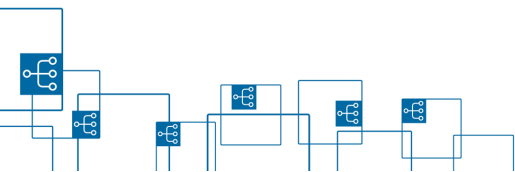

Pracovní setkání síťářů připojených organizací 2026

Termín: 24. listopadu 2026

Místo: Hotel Andel's, Praha 5

Patříte mezi síťáře připojených organizací? Potkejte se s námi i se svými kolegyněmi a kolegy z ostatních organizací také letos na tradičním společném setkání. Registrace podléhá schvalování, pouze schválená registrace je platná.

A to je konec přátelé...

Děkujeme za pozornost